

Majandus- ja infotehnoloogiaministri 25. augusti 2023. a käskkirja nr 135 „Toetuse andmise tingimused valdkondlike digipöörete toetamiseks“ muutmise käskkirja eelnõu seletuskiri

I Sisukokkuvõte

Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendite kasutamisel perioodil 2021–2027 on aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706) (edaspidi ühissätete määrus) artiklis 10 nimetatud partnerluslepe ning Vabariigi Valitsuse heaks kiidetud ja Euroopa Komisjoni kinnitatud rakenduskava „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027” (edaspidi rakenduskava).

Rakenduskava elluviimiseks kehtestas majandus- ja infotehnoloogiaminister 25. augustil 2023. a käskkirja nr 135 „Toetuse andmise tingimused valdkondlike digipöörete toetamiseks“ (edaspidi käskkiri nr 135). Käskkirja nr 135 on varem muudetud majandus- ja infotehnoloogiaministri 1. novembri 2023. a nr 145, 8. veebruari 2024. a nr 19 ning justiits- ja digiministri 11. oktoobri 2024. a nr 74 ja 11.06.2025. a nr 39 käskkirjadega.

Käskkirjas täiendatakse elluvijate Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi, Kultuuriministeeriumi ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi partnerite loetelu.

Eelnõuga muudetakse väljundnäitajate lõpptaset ning vähendatakse toetatavate tegevuste kogueelarvet. Samuti muudetakse käskkirja nr 135 lisas elluvijate ettepanekute alusel iga elluvija 2023-2026. aasta eelarvet.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Justiits- ja Digiministeeriumi IKT rahastuse talituse digimuutuste valdkonnajuht Liilia Kristal (liilia.kristal@justdigi.ee, 5854 0487) ja IT-õiguse talituse nõunik Alar Teras (alar.teras@justdigi.ee, 5885 1053).

Esimese punktiga muudetakse käskkirja alljärgnevaid punkte:

Punktiga 1.1 muudetakse punkti 4 tulemus- ja väljundnäitajaid. Näitajate sihttasemeid korrigeeritakse elluvijatelt saadud andmete alusel.

Tulemusnäitaja „Uute ja uuendatud avalike digiteenuste, -toodete ja -protsesside kasutajad“ sihtväärtuseks oli 2 000 000 kasutajat. SFOSi andmetel on elluvijate hinnangud olnud palju optimistlikumad kui esialgne prognoos. Sihttaseme seadmisel ei olnud ette teada mitme suure teenuse muutmist või uuendamist (nt üleriigiline ühtne raamatukogusüsteem, rahvastikuregistri teenuste ja kaardirakenduste uuendamised jms) ja ka prognoositakse uuendada rohkem digiteenuseid, -tooteid ja -protsesse, seetõttu seda näitajat korrigeeritakse. Uueks sihttasemeks määratakse 8 000 000 kasutajat.

Avaliku sektori väljundnäitaja „Uued või uuendatud digiteenused, - tooted ja – protsessid“ sihtväärtus oli 35. Kuna elluvijate hinnangul on toetuskeemi rahastusega võimalik luua või uuendada rohkem digiteenuseid, -tooteid ja -protsesse kui esialgu prognoositi, siis uueks sihttasemeks määratakse 105.

Väljundnäitaja „Avaliku sektori asutused, keda toetatakse digiteenuste, - toodete ja - protsesside väljatöötamiseks“ sihtväärtus oli 35. Arvestades asutuste arvu, kes hetkeseisuga on taotlusi esitanud, määratakse uueks sihttasemeks 45.

Võttes arvesse elluvijate esitatud näitajate sihttasemete prognoose, ei mõjuta eelarve vähendamine sihttasemete saavutamist.

Punktiga 1.2 lisatakse punkti 5.6.3 Kultuuriministeeriumi partneriks Tartu Ülikool ja Eesti Rahva Muuseum, punkti 5.6.4 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi partneriks Registre ja Infosüsteemide Keskus ning Riigi Infosüsteemi Amet, punkti 5.6.5 Rahandusministeeriumi partneriks Statistikaamet, punkti 5.6.6 Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi partneriks Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi Infotehnoloogia Keskus (REMITK) ja punkti 5.6.7 Sotsiaalministeeriumi partneriks Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus ning Maksu- ja Tolliamet. Selguse huvides kehtestatakse punkti 5.6. täiendatud sõnastuses uuesti.

Punktiga 1.3 muudetakse punkti 6.1 sõnastust. Toetuse eelarvet vähendatakse lähtudes 05.06.2025 VV kabineti otsusest suunata vahendid ümber kaitsevõime suurendamise tegevustesse. Meetme Digiriik 2021-2027.1.2.1 valdkondlike digipöörete toetuskeemi eelarvet vähendatakse 5 452 699 eurot.

Kuigi ministeeriumite pädevusvaldkondade muudatuse järgselt kuulub digivaldkond Justiits- ja digiministeeriumi vastutusalasse, jäi Euroopa Liidu ühtse digivärava SDG (*Single Digital Gateway*) liidestumisega seotud projekti koordineerimine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumisse. SDG tegevusi rahastati ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 14. märtsi 2023. a käskkirja nr 44 „Toetuse andmise tingimused digiriigi alusbaasi kindlustamise, digiriigi arenguhüpete hoogustumise ning küberruumi turvalisuse tagamise toetamiseks“ toetuskeemist. Kavandatava muudatusega vähendatakse ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 14. märtsi 2023. a käskkirja nr 44 toetuste mahtu SDG tegevuste võrra ja sellega seotud vahendid summas 5 miljonit eurot tõstetakse üle käskkirja nr 135 toetusmeetmesse.

Eelarve kogumaht peale muudatust on 99 547 301 eurot.

Punktiga 1.4. kehtestatakse käskkirja nr 135 lisa muudetud sõnastuses. Lisas täpsustatakse elluvijate 2023-2025. aasta eelarvet, lisatakse 2026. aasta eelarve summa ja muudetakse elluvijate näitajate sihttasemeid. Detailsemad tegevused esitatakse elluvijaja partnerite kaupa tegevuskavades.

Teise punktiga nähakse ette käskkirja nr 135 muudatuste rakendamine tagasiulatuvalt 01. jaanuarist 2025. Tagasiulatuva rakendamine on vajalik, sest elluvijad on alustanud eelnõu lisas märgitud tegevusi.

II Käskkirja vastavus Euroopa Liidu õigusele

Käskkirja eelnõu on kooskõlas ühissätete määrusega.

III Käskkirja mõjud

Mõjud on hinnatud 25. augusti 2023. a käskkirja nr 135 seletuskirjas. Käskkirja muutmisega mõjud ei muutu.

IV TAT kooskõla valikukriteeriumitega

Kõigi rahastatavate tegevuste puhul on lähtutud Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ §-st 7.

V Käskkirja jõustumine

Käskkiri jõustub üldises korras, kuid rakendub tagasiulatuvalt 01. jaanuarist 2025. a.

VI Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu edastatakse kooskõlastamiseks kõikidele ministeeriumitele, Euroopa Komisjonile, perioodi 2021–2027 seirekomisjonile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks Riigikantseleile, Eesti Linnade ja Valdade Liidule, Eesti Keele Instituudile, Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutusele, Eesti Rahvakultuuri Keskusele, Eesti Rahva Muuseumile, Eesti Rahvusraamatukogule, Eesti Rahvusringhäälingule, Häirekeskusele, Keskkonnaagentuurile, Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskusele, Maa- ja Ruumiametile, Maksu- ja Tolliametile, Muinsuskaitseametile, Politsei- ja Piirivalveametile, Põllumajandus- ja Toiduametile, Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametile, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskusele, Rahapesu Andmebüroole, Rahvusarhiivile, Ravimiametile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi Infotehnoloogia Keskusele, Registrate ja Infosüsteemide Keskusele, Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutusele, Riigi Infosüsteemi Ametile, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskusele, sihtasutusele Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Sotsiaalkindlustusametile, Statistikaametile, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, Tartu Ülikoolile, Terviseametile, Tervise Arengu Instituudile, Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele ja Transpordiametile.